

RODBINA MARKO NA ŽILNIKOVEM ČRNI VRH PRI TABORU

2025

Anno Domini 1630

Nikoli ne vemo, kdo je zasejal seme naše rodbine, poiščemo pa lahko, kje je seme pognalo korenine, iz katerih je zrastle debla s krošnjo, ki jo krasijo rodne veje posameznih rodov in poganjki z listi posameznikov, ki vsako pomlad uzbrstijo in se na jesen poslovijo.

Vedno me prevzamejo prijetni občutki, ko obiščem Tabor oziroma Črni Vrh, ki je po Prešernu »srečna draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta«. Ob takšni priliki se tudi spomnim njegove četrte kitice:

»mi mirno plavala bi moja barka;
pred ognjam dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed varoval — svet' Marka.«

In prav ta barka in »svet' **Marko**«, moj priimek in priimek mojega očeta, sta me vedno mučila, od kod je le priplule ta barka in kdaj je na Žilnikovi kmetiji v Črnem Vrhu našla svoj pristan.

To in nadaljnji življenjski dogodki, pa še marsikaj drugega, me je vzpodbudilo, da sem pričel z iskanjem podgobja moje rodbine, vejo, ki je del krošnje rodbinskega drevesa. Predvsem pa, od KOD izvira priimek mojih PRAPRA dedov.

Za začetek sem se malo podučil o raziskovanju in iskanju podatkov o pradedih, stricah in tetah ter bratrancih in sestričnih in njihovih potomcih.

V tem sestavku je opisana pot potomcev od korenin v Sv. Florjanu do potomcev, ki so zadnji bivali na Žilnikovi domačiji v Črnem Vrhu pri Taboru, kraju rojstva mojega očeta.

V drugem delu pa je opisana rodbinska veja potomcev do mojega dedka Jožefa starejšega na Žilnikovem v Črnem Vrhu pri Taboru in rodbinska veja mojega očeta, Jožefa mlajšega.

Rodoslovje

Rodoslovje ali genealogija je pomožna zgodovinska veda, ki proučuje in zasleduje družinsko poreklo. Pomeni iskanje prednikov oziroma raziskovanje družinske zgodovine. Z iskanjem in uporabo ustnih in pisnih virov si nato lahko sestavimo **rodbinsko drevo**.

Prvotno so se uporabljale zgolj imena - oznake za osebe. Iz različnih razlogov so se v 9. stoletju pojavila imena z dodanimi opisnimi oznakami (patronimiki), npr.:

- po očetu – Jožef Markov sin,
- po poklicu – Jožef kovač,
- po krajevni oznaki – Jožef z zgornjega konca,
- po osebnih lastnostih – Jožef veliki.

Šele med 15. in 16. stoletjem so se pričela imena utrjevati s **stalni priimki**, ki so prehajala z očeta na otroke – **dedni priimki**. Po letu 1750 pa je bil priimek v slovenskih deželah na splošno že uveljavljen.

Domača hišna imena in imena kmetij se najpogosteje zasledijo v krstnih knjigah in urbarjih. Hišno ime ali ime kmetije pogosto ostane, čeprav se lastnik in s tem priimek zamenja. Prevladuje mnenje, da so domača imena kmetij, ki se končajo na -ski, največkrat povezana s starejšimi in večjimi kmetijami.

Pojmi, ki se uporabljajo

Rodbina (družina) - skupina ljudi ki jih vežejo sorodstvene vezi.

Ród - skupnost ljudi, potomcev istega prednika.

Rodbinsko (družinsko) drevo - tudi rodoslovno, genealoško drevo, včasih tudi deblo, v splošnem predstavlja v drevesno strukturo urejen zapis posameznikovih prednikov.

Ožji družinski član - zakonec, zunajzakonski partner, oseba iz partnerske zveze, starši (oče, mati, krušni oče, mati, očim, mačeha), posvojitelji, stari starši, otroci (bratje, sestre, polsestre, polbratje) posvojenci, vnuki ter, vnuki, pravnuki.

Bližje sorodstvo (žlahta) – osebe imajo skupnega prednika.

Daljno sorodstvo - razmerje neposrednega potomstva.

Ker v Sloveniji še nimamo **etimološkega slovarja priimkov**, sem podatke o številu oseb s priimkom Marko poiskal na Statističnem uradu SLO – SiStat.

Presenetilo me je, da je v začetku leta 2025 bilo registriranih v Sloveniji okoli 350 oseb s priimkom Marko. Ime Marko pa je na tretjem mestu (17.160 s povprečno starostjo 45,3 let), takoj za imenoma Franc in Janez.

Vsak konec ima svoj začetek

Da je priimek Marko prisoten v Spodnji Savinjski dolini, v Črnem Vrhu in Taboru, mi je bilo znano. Me je pa presenetilo, da sem naletel na soimenjaka, ko sem živel z družino v Šentilju ob severno-vzhodni meji (1970). Še bolj pa sem bil presenečen, ko me je policaj iz Lipnice (Leibnitz, Avstrija) ob pregledu dokumentov vprašal, če sem morda sorodnik njihovega šefa.

V času služenja vojaškega roka sem na leseni plošči v cerkvi na Javorci nad Tolminom naletel na priimek Marko Anton, daljnega prednika.

Obnovljena cerkev, zgrajena leta 1916. Na lesenih ploščah je zapisanih 2565 imen padlih vojakov.

Začelo se je z brskanjem po knjigah v župniščih v Taboru in v Šentilju pri Velenju ter v Škofijskem arhivu v Mariboru. Obiskal sem tudi nekaj pokopališč in iskal priimek na nagrobnih obeležjih.

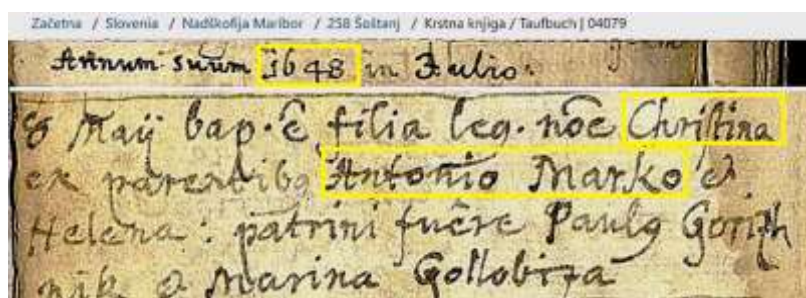
Pozneje, ko so večino krstnih (rojstnih) in poročnih knjig ter knjig umrlih digitalizirali, pa sem precej časa prebil za računalnikom s primerjanjem in iskanjem dednih prenašalcev priimka prednikov, ki so pogнали korenine v Črnem Vrhu na Žilnikovi domačiji, domačiji mojega očeta.

PO SLEDEH PREDNIKOV

SV. FLORJAN PRI ŠOŠTANJU – prvi rod

V **krstni knjigi** iz obdobja **1648-1667** (župnišče Šoštanj) sem našel podatek, da sta bila **Antonio Marko** in žena Helena roj. Gorizhnik starša Christine, rojene leta 1648 v Sv. Florjanu.

Glede na datum rojstva Christine sem ocenil, da naj bi se njen oče Antonio rodil okoli leta 1625 in s tem domnevam, da je **Sv. Florijan pri Šoštanju** začetek beleženja dednega priimka Marko, kar potrjuje nadaljnja veriga priimkov naslednikov.

V zapisu je navedeno, da je Christina hči Antonia Marka in Helene, rojene Gorizhnik. Zapisani so tudi Helenini starši (Paulo Gorizhnik in Marina Gollobiza), niso pa zapisani Antonievi starši.

V nadaljevanju so sledili še **rodovi** prednikov:

- drugi rod **Mihael MARKO** (r. 1653),
- tretji rod **Antonius MARKO** (r. 1695),
- četrti rod **Georgij MARKO** (r. 1725),
- peti rod **Joanis MARKO** (r. 1744),
- šesti rod **Martinus** (r. 1774).

Na osnovi digitaliziranih podatkov iz razpoložljivih arhivskih knjig (krstne, poročne, mrliške) iz župnij Šoštanj, Prevalje, Kungota, Šentilj v Slovenskih goricah; onstran meje pa iz Pliberka (Bleiburg) in okoliških vasi ter iz Lipnice (Leibnitz) z zaselki in najdenega najstarejšega zapisa rodbinskega priimka iz leta 1648, ugotavljam, da je začetek rodbine Marko v SV. Florijanu pri Šoštanju.

Od tu se je, glede na podatke, verjetno rod prednikov selil proti Prevaljam, Mežici in naprej v zaselke pri Pliberku (Libuče, Heiligengrab, Podkraj ...); drugi rod prednikov pa v Topolšico in naprej v Šentilj pri Velenju (Laze). Zagotovo pa v Črni Vrh pri Taboru; po podatkih sodeč pa tudi proti Kungoti, Šentilju v Slovenskih goricah ter na Avstrijsko, v Lipnico (Leibnitz) z zaselki Wagna, Lebring ...).

TOPOLŠICA PRI ŠOŠTANJU – sedmi rod

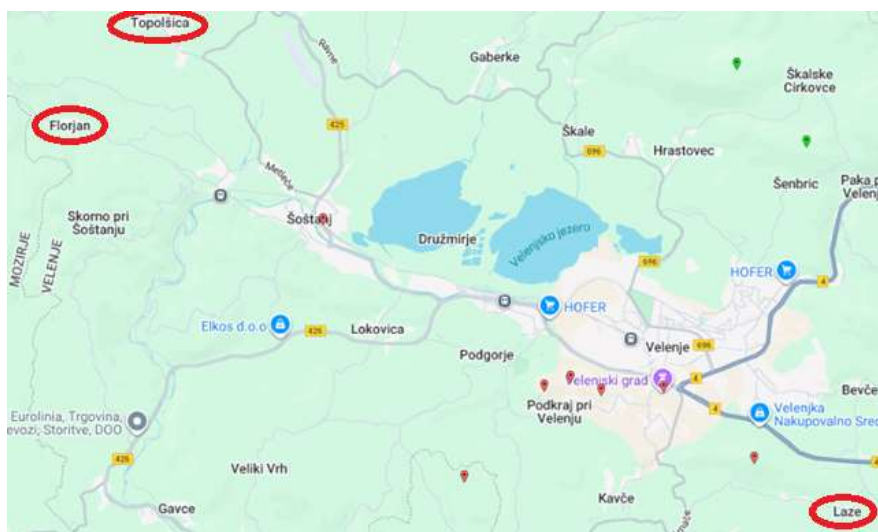
Sin Marthinusa MARKA, **Matheus Marko** (r. 1801), se je naselil v Topolšici, kjer se je leta 1823 poročil z Agnes Tausche (r. 1802). Rodilo se jima je sedem otrok, med njimi tudi **Kasper**, ki je rodbinsko drevo presadil v Šentilj pri Velenju, v Laze.

ŠENTILJ PRI VELENJU – osmi rod

Že omenjeni **Kasper MARKO** (r. 1829) se je leta 1848 poročil z domačinko **Terezijo LUSKAR** (r. 1828) v zaselku Laze, ki je poleg Arnač, Silove, Ložnice, Kota in Podkraja, del krajevnne skupnosti Šentilj.

Domovanje Kasperja z družino je bilo v bližini gradu **Švarcenštajn**, imenovan tudi Gradič, ki stoji na položnem griču južno od naselja Laze pri Velenju, v župniji Št. Ilj pod Gradičem, zgrajen v prvi polovici 14. stoletja. Današnja stavba je v svojih temeljnih sestavinah iz leta 1523.

Rodilo se jima je pet hčera in dva sinova. Ko je bil sedmorojeni otrok, Jožef (moj ded), star dve leti, se je družina preselila v **Črni Vrh pri Taboru na kmetijo Žilnik**.

Tu se je nadaljeval njegov rod, ki je hkrati začetek rodbinske veje Marko v Savinjski dolini.

ČRNI VRH – NA ŽILNIKOVEM

Kasprejev rod (moj praded) – deveti rod

Na Žilnikovo kmetijo se je s svojo družino priselil moj praded leta 1866, kjer se jima je rodilo še troje otrok (dve hčeri in sin).

Najstarejši od treh sinov, Georg (r. 1852), je ostal v Črnem Vrhu (takratna hišna številka 40) z ženo rojeno Voler in otroki. Njegov sin Mihael (r. 1890) se je preselil v Zahomce na Sevnikovo kmetijo.

Najmlajši sin, Valentin, rojen v Črnem Vrhu leta 1874, pa je pred 1. svetovno vojno odšel v Ameriko (Čikago, umrl leta 1972). Vso premoženje v Ameriki, vključno z rančem, je oporočno zapustil vsem

sorodnikom v Sloveniji. Zapuščinska razprava je traja več kot dve leti, kar bi bilo za današnji čas rekordno hitro.

Jožefov rod (moj ded) – deseti rod

Jožef, zadnji rojenec v Lazah, je po smrti očeta (1897) prevzel kmetijo, se poročil s Heleno Razpotnik, rojeno leta 1862 v Vačah. Rodilo se jima je šestnajst otrok (sedem hčera in devet sinov).

Usoda je hotela, da je v rani mladosti bolezen »pobrala" pet hčera in dva sinova. V petih dneh zaporedoma (1899) so za davico umrli kar trije otroci.

Stari rek pravi, da nesreča nikoli ne počiva. Tako je usoda družini vzela še očeta, ki se je leta 1917 (med 1. svetovno vojno) smrtno ponesrečil.

Francetov rod (moj stric) – enajst rod

Žilnikovo kmetijo je po smrti očeta prevzel drugorojeni sin Franc (1892-1974), ki je tudi postal gospodar in skrbnik najmlajšemu bratu Jožefu (r. 1911), **mojemu očetu**. Pri njem je ostala mama, bratje in sestre pa so se poročili in odselili z Žilnikove kmetije.

Svojo življenjsko sopotnico si je Franc poiskal na Vologi nad Vranskim. Leta 1921 se je poročil s Sedelšakovo Nežko (1901-1944). Rodilo se jima je deset otrok.

Ni mu bilo prizaneseno, tudi njega je tepla usoda. Zelo kmalu so mu umrli v enem letu trije otroci (Pavlika, Ivan in Jožek) v starosti od 1. do 6. leta. Leta 1943 (med 2. svetovno vojno) se je poslovila mama Helena. Za povrh pa mu je leta 1944 umrla še žena Nežka. Ob koncu vojne pa je izvedel, da sta v vojni padla njegov najstarejši sin Franc (r. 1922) in brat Jožef (moj oče) ter v Mauthausnu preminul brat Ivan.

Tako je na kmetiji ostal brez žene s šestimi otroki, od katerih je bila najstarejša Marija, stara 17 let in najmlajši Tone pa komaj leto. Pri gospodinjenju in skrbi za otroke, posebno za enoletnega Toneta, je priskočila na pomoč Elizabeta roj. Pošebal (1898-1990) iz Miklavža, ki je postala mačeha in druga žena Franca.

Prva je odšla od doma Micka, ki se je poročila z Jožefom Košico v Loke. Sledil ji je Ivan, ki se je poročil s Slavko Papež v Čepelje. Sestra Rozka se je zapisala šolskim nunam (pokopana na Brezjah), Tine pa je živel z družino v Šempetru. Lenčka se je leta poročila Stanetom Potokarjem v Višnjo Goro, najmlajši, Tone, je ostal doma na kmetiji in se leta 1967 poročil z Marijo Kolenc.

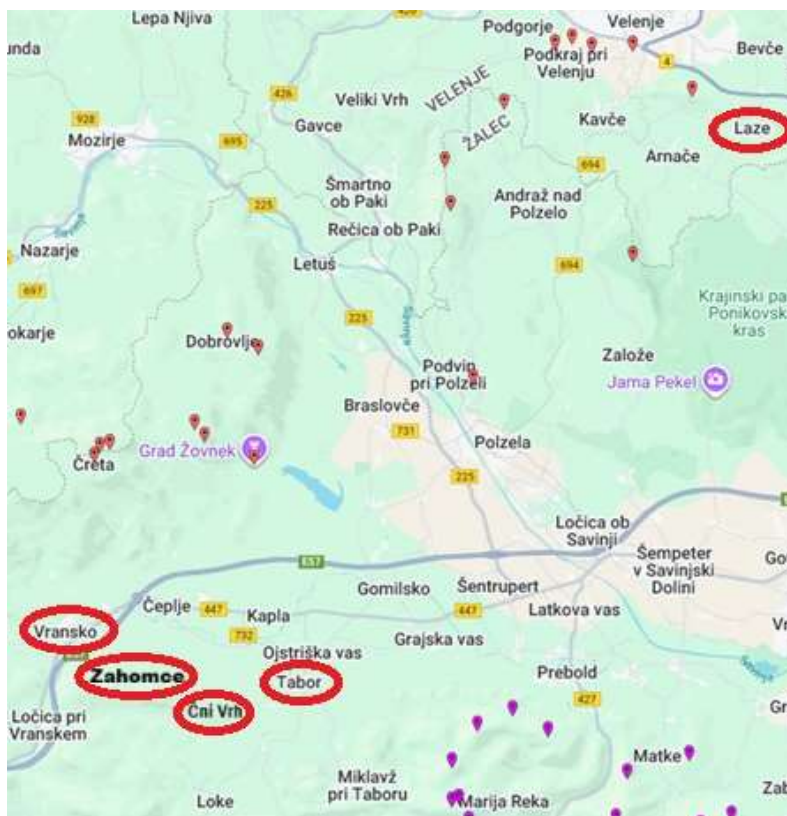
Tonetov rod (moj bratranec) – dvanajst rod

Anton Marko (1943-2005) in žena **Marija roj. Kolenc** (1947) sta nadaljevala s kmetovanjem na Žilnikovem. V zakonu sta se jima rodili hčerki **Bernarda** (r.1968) in **Aleksandra** (r.1971). Bernarda se je leta 1995 priženila na Vransko k Slavku Padežniku, Aleksandra pa se je naslednje leto poročila z Matjažem Hribernikom in živi na Polzeli.

Tone, moj bratranec, je bil zadnji gospodar na Žilnikovi kmetiji. Po njegovi smrti (2005) je bila domačija prodana (2007) in s tem se je končana **Žilnikova zgodba**. O njej je ostala nam potomcem le še »srečna draga vas domača, kjer hiša našega stoji očeta«.

S tem pa se dedni rod in priimek ni zaključil. Še vedno ga prenašamo potomci iz roda v rod na različnih koncih domovine in gojimo poganjke na rodnih vejah razrasta korenin izpred 400 let.

BLIŽNJE IN DALJNE SORODSTVO

Ko rečem Žilnikovi, pomislim na vse tiste, ki so leta 1865 prišli s Kasperjem, moji pradedom, na Žilnikovo domačijo v Črni Vrh pri Taboru.

Po Kasperju se je ena veja potomcev, razrasla v Zahomce na Sevnikovo, od tu pa v Hribe nad Trojanami.

Druge veje potomcev, ki so koreninila na Žilnikovi domačiji, pa so se razpršile po Savinjski dolini v Tabor, Loke, Šempeter in Matke, na Vransko ter Selo in Brode pri Vranskem. Izven Savinjske pa smo se naselili v Mengšu, Kamniku, Višnji Gori, Ljubljani, Idriji in celo v Švici in Nemčiji.

KONEC ZAČETKA IN NADALJEVANJE KONCA

Iz podatkov je razvidno, da se je rodbina Marko zapisala okoli **leta 1625**, ko je iz korenin v Sv. Florijanu pri Šoštanju poglavo deblo družinskega drevesa s krošnjo, katere veja so se razrasle tako po Koroški in Štajerski ter Savinjski deželi.

Prenašalci dednega priimka pa bodo z novimi poganki še naprej ohranjali krošnjo drevesa in s tem priimek **MARKO** izpred **400 let**.

**»Kar se ti zdi končno, je le začetek.
Kar se ti zdi začetek, je le nadaljevanje.
In kar se ti zdi konec, je le prehod.«
Albert Einstein**

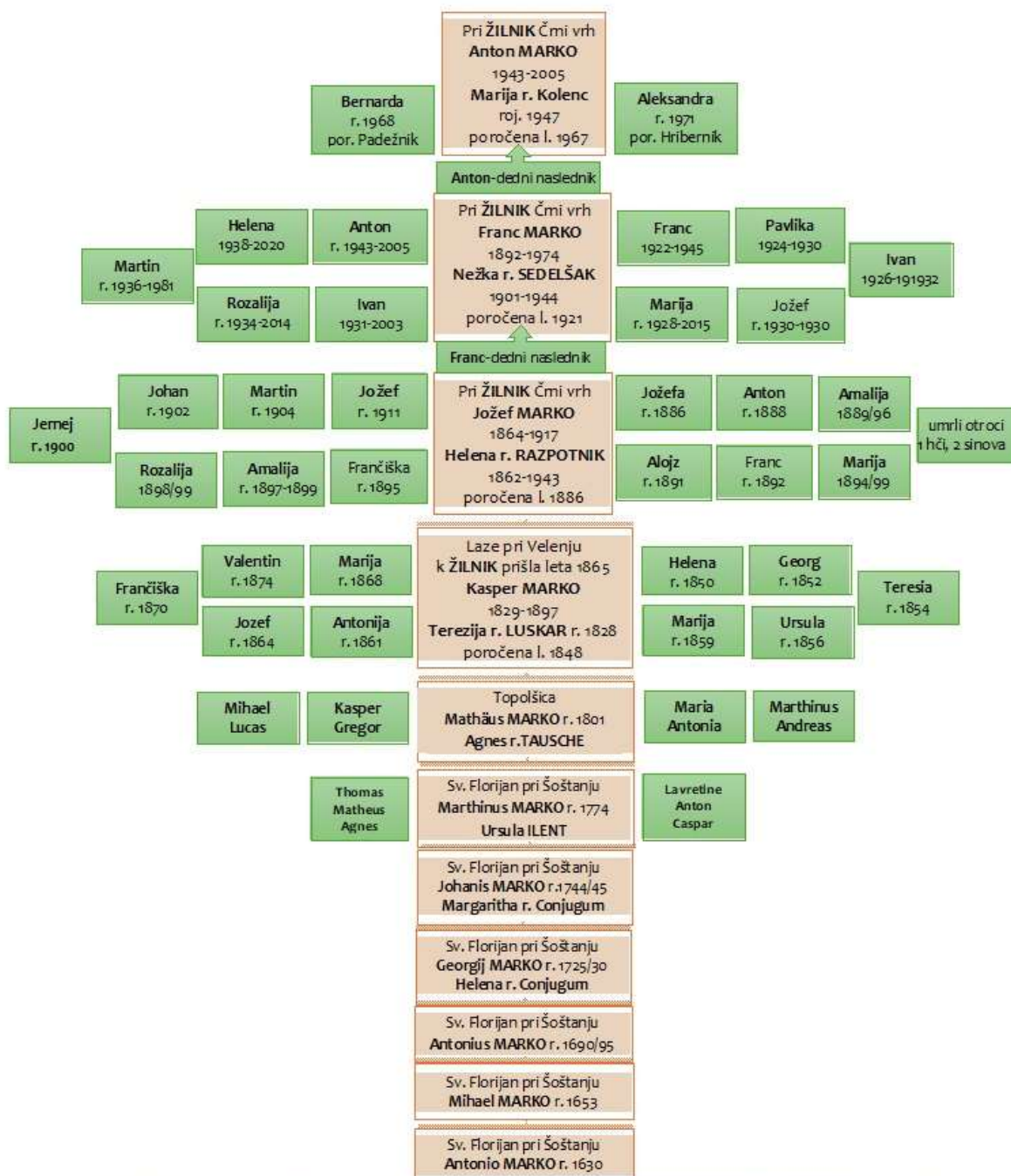
Viri rodoslovnih podatkov:

- USTNA IZROČILA SORODNIKOV
- NADŠKOPIJSKI ARHIV MARIBOR
<https://data.maticula-online.eu/sl/slovenia/maribor/>
- ARCHIV DER DIÖZESE GURK KLAGENFURT/CELOVEC –
<https://data.maticula-online.eu/sl/oesterreich/gurk/>
- STATISTIČNEM URADU RS (SiStat)
<https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/100/prebivalstvo/?imena-in-priimki-prebivalcev#128>
- AVSTRIJSKI DRŽAVNI ARHIV
<https://www.oesta.gv.at/https://www.oesta.gv.at/services/archivregister.html>

Zbral, zapisal in uredil
Jožef Marko

RODBINSKO DREVO

Anno Domini 1630

